

Tobis fakta

Tobisarterne tilhører familien Ammodytidae. Det latinske navn betyder dykker og refererer til tobisens levevis, som bl.a. består i at grave sig ned i havbunden – enten for at overnatte, overvintre eller for at undgå fjender. Tobisen har forskellig størrelse, alt efter hvilken art den tilhører.

De 2 arter af tobiskonger kan blive op til 40 cm lange, mens hav- og kysttobis kan blive op til 25 cm – fisk større end 16 cm ses dog sjældent. Ud over længden, kan tobisarterne være svære at skelne fra hinanden. Kyst- og havtobis kan fx kun skelnes fra hinanden på skælmønstret på halen og bugen.

Der findes arter af tobis i mange farvande på den nordlige halvkugle - i det nordlige Stillehav (Stillehavs tobis, Japansk tobis) i den vestlige Nordatlant og i den østlige Nordatlant (Havtobis, Kysttobis).

Tobis er en fed fisk. Fedtindholdet varierer fra 1% om foråret til 6% om sommeren i den spiselige del. Tobis er en god kilde til omega-3-fedtsyrer, protein og D-vitamin. Tobis lever i store stimer på helt bestemte lokaliteter, hvor de kan fanges i store mængder næsten uden bifangst af andre arter. Efter at de danske fangster i mange år har ligget på et relativt højt niveau (600.000-800.000 tons) er fangsterne i de seneste år faldet til et niveau på omkring en trediedel heraf.

Hvornår og hvordan er det bedst at fange tobis?

Hvis tobis skal anvendes som spisefisk er det bedst at fange den tidligt på dagen og på den rigtige tid af året. Begge dele skyldes problemer med bugsprængning efter selve "fangsterne". Når bugen på en fisk sprænger, kan den ikke bruges til konsum.

I den primære vækstperiode efter vinteren indtager tobisen særlig meget føde, og maven bliver derfor fyldt op – i denne periode er risikoen for bugsprængning særligt stor. Det er bedst at fange tobis tidligt om morgenen, fordi fisken graver sig ned om natten og først starter på at finde føde næste morgen. Dvs. at jo tidligere på dagen tobisen bliver fanget, des mindre føde er der i dens mave, og des lavere risiko vil der være for at bugen sprænger.

I samme forbindelse er det også vigtigt at være opmærksom på, hvor gammel tobisen er, og om den er rognfyldt, dvs. hvornår den gyder. De forskellige arter af tobis gyder på forskellige tidspunkter på året. Den vigtigste art - havtobisen - gyder om vinteren, kongetobis om sommeren, mens kysttobis gyder både forår og efterår.